

drugi splitski salon 70

umjetnički salon
spli:
26.10/20.11.1970.

duško kečkemet

Splitski salon rezultat je težnji grupe kulturnih radnika i umjetnika u gradu da se likovni život aktivira i selekcijom digne iznad razine široke osrednjosti koja je godinama, a možda i decenijima, vladala u toj sredini. Pretpostavka je bila da u gradu ima kvalitetnih i aktivnih stvaralaca, da postoji određena kulturna klima koja ih može podržati i da je Općinska skupština spremna da podrži svaku naprednu akciju na tom polju. Ne uplećući se u tradicionalnu »stalešku« revijalnu prvomajsku izložbu svih članova splitskog Uluha, novoformirani Odbor za organizaciju likovnih djelatnosti u Splitu postavio je prošlogodišnji Splitski salon kao pokusnu prekretnicu, a kad je taj opravdao uložene nade i trud, dokazavši da u Splitu postoji živa, suvremena i kvalitetna stvaralačka djelatnost, okupio je i ove godine najaktivnije i najkvalitetnije umjetnike na toj nevelikoj ali reprezentativnoj likovnoj smotri.

Nastojalo se svakog umjetnika po mogućnosti predstaviti s nekoliko radova, da bi se tako prikazala cjelovitost njegova sadašnjeg izraza.

Ujedno su organizatori pozvali i nekoliko splitskih umjetnika koji su se afirmirali i djeluju u Zagrebu, da bi se održao koristan dodir s njima i da bi grad, otkupom, došao u posjed njihovih radova. Svi pozvani najspremnije su se odazvali i poslali najistaknutija nova svoja djela.

U toj prijateljskoj konkurenciji s općenito priznatim hrvatskim umjetnicima mlađe i starije generacije, splitski izlagači, većinom mlađi, nisu nimalo potisnuti ni zasjenjeni, i to je bila najpozitivnija strana toga susreta. Dokazano je ono što su organizatori i sudionici izložbe htjeli dokazati: da ne može postojati neka kvalitetna lokalna ili regionalna umjetnost, već da je svaka kvalitetna umjetnost izravan doprinos općoj nacionalnoj umjetnosti.

110

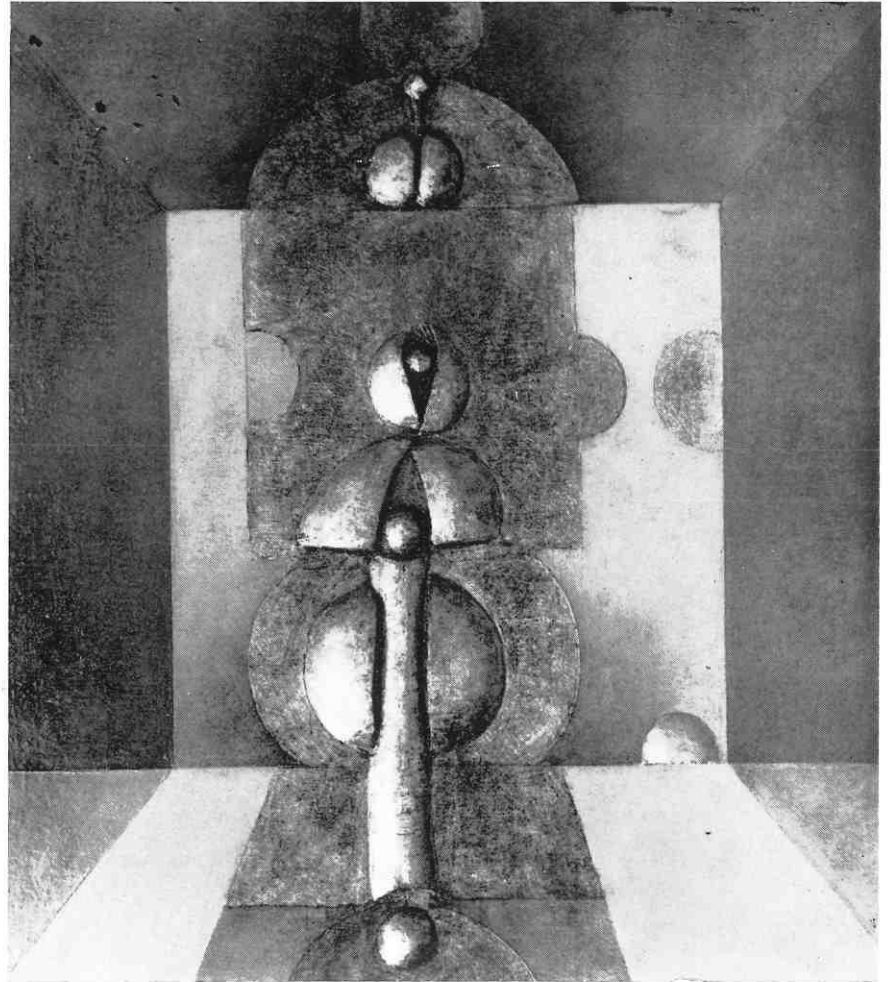
Komemorativno mjesto zauzeo je jedan pejzaž veterana Jerolima Mišea, koji se pod starost vratio u rodni grad i umro u toku organiziranja Salona.

Od pozvanih ističem dvije neobično privlačne i upravo skulptorski rađene velike tapiserije Jagode Buić; tehnički zanimljive, iako ne najbolje autorove radove, skulpture u staklu Raula Goldonija; monumentalni i rafiniran u fakturi izvedbe veliki akt Ljube Ivančića; suvremeno oblikovane plastične kompozicije Nikole Koydla, čvrste i likovno zrele kamenjare Frane Šimunovića; koloristički senzibilno ostvarene kompozicije Marina Tartaglie i, napokon, neobično sažete i u svojoj jednostavnosti monumentalne drvene skulpture Šime Vulasa.

Od lokalnih izlagača dominirao je velikim uljima raskošnog kolorita i širokih pastoznih poteza, a uglavnom s temama jedrenjaka, Ante Kaštelančić. Njegov rad pokazuje i dalje sazrijevanje i likovno kondenziranje, bez smionih eksperimentiranja, ali uvijek u sigurnom kročenju naprijed.

Među umjetnicima srednje generacije ističe se dobitak prošlogodišnje nagrade grada Splita grafičar Jakov Budeša, koji je na ovoj izložbi prvi put istupio s uljenim radovima. Mada pokazuje stanovito sazrijevanje, kondenziranje jedne rafinirane i bogate fakture u male formate uljenih slika, ipak je Budeša ostao najbolji kao grafičar i crtač, ne predstavivši se još u cjelini javnosti sa svojim brojnim zrelim dostignućima na tim područjima rada.

Sličan je slučaj s veoma talentiranim mladim slikarom Petrom Jakeličem, koji je grafikama izloženima u Splitu, Zagrebu, Ljubljani i Beogradu naglo zakročio u redove naših prvih grafičara, a na ovoj se izložbi predstavio velikim uljenim kompozicijama na platnu, u kojima nije uspio svoj likovni izraz toliko

disciplinirati i usavršiti kao na sadašnjim višebojnim grafičkim listovima.

I dva druga istaknuta predstavnika splitskih slikara, Jakov Pavić i Mile Skračić, opravdavaju nade koje su u njih polagane, iako im mogućnosti rada i razvoja, kao ni ostalima mlađe generacije u gradu, dosad nisu bile povoljne. Pavić je svoje tamne vidovičevske kompozicije obogatio nijansama u tonovima i koloritu, postižući osebujnu atmosferu, u isto vrijeme tradicionalnu (djeluje u Trogiru) i suvremenu. Skračić je od nefigurativnih kompozicija sličnoga tamnog kolorita i ugođaja prešao u posljednje vrijeme na velike kompozicije svijetlih boja i u volumenu oblikovanih forma s biološkim, pa čak i izrazito erotičkim, asocijacijama. Zanimljiva je dosljedna i adekvatna upotreba zlata na tim velikim površinama.

Maksim Krstulović predstavio se zanimljivim i suvremeno oblikovanim kompozicijama s grupiranim točkama, istaknute svježine i likovne dekorativnosti.

Jurica Kezić izložio je jedan rad koji govori o talentu, ali nedovoljnoj likovnoj discipliniranosti.

Kompozicija Petra Zrinskoga svjedoči o likovnoj senzibilnosti i osuvremenjenoj transpoziciji davne baštine ovoga područja.

Skulptura je najslabija točka suvremene umjetnosti u Dalmaciji, kao da nije ni postojala bogata tradicija od Radovana do Meštrovića. Mirko Ostoja jednim radom u drvu nije uspio predstaviti svoj izraz, dok dvije skulpture Vaska Lipovca, mada bez ikakvih veza s tradicijom, imaju osebujnu i privlačnu likovnu fizionomiju.

Vjerujem da će Splitski salon biti zabilježen kao početak novog poleta likovnog stvaralaštva na Jadranu.

suvremeni umjetnici iz ancone

**galerija umjetnina
split
24/31.10.1970.**

duško kečkemet

Kurtoazni i prijateljski posjeti predstavnika stranih zemalja ili gradova i kulturne manifestacije s tim u vezi ne jamče uvijek i kulturne doživljaje. Dobra volja često opravdava osrednjosti prikazanih dostignuća. Pogotovo je to slučaj kad je riječ o prijateljskim susretima pokrajinskih gradova, kao što su Split i Ancona, gradovi s dviju obala Jadrana.

Baš zato ugodno iznenađuje izložba suvremenih ankonskih slikara kojom se oni prvi put predstavljaju u Splitu i u nas uopće. To je u prvom redu kulturna prezentacija, suvremena, intelektualna, čak rafinirana, a što je najbitnije, i likovno na zamjernoj visini, mada nije riječ o nacionalnoj antologiji, pa ni regionalnoj, nego samo o gradskoj.

Stilski raspon pedesetak izloženih radova ide od prilično osuvremenjenog i naglašenog dekorativnog i stiliziranog realizma pa do najaktualnijih nefigurativnih i strukturalnih rješenja. Uz to postoje i svjesna zalijetanja u prošlost, osobito u secesiju.

Mada je nemoguće jednim kratkim osvrtom prikazati, analizirati i ocijeniti radove deset umjetnika različitih stilova i dometa, pogotovo

nama uglavnom nepoznatih, pokušat ću dati bar likovnu siluetu svakoga od njih. Neki su nastavnici na Državnoj umjetničkoj školi (Istituto Statale d'Arte) u Anconi, neki zaposleni u srodnim zvanjima, a neki samostalni umjetnici. Svi su izlagali na brojnim skupnim i samostalnim izložbama u Italiji i inozemstvu, a djela im se nalaze po mnogim svjetskim galerijama.

Leda Amici izložila je velike monotipije studijâ akta. Svedene su na najjednostavnije mase i obrise crnih debelih linija, često dobivenih lijepljenjem crne papirnate trake. Ostavljaju opći utisak pretencioznosti i improvizacije.

Camillo Caglini je grafičar, suradnik različitih časopisa i dnevnika. Na ovoj se izložbi predstavio najzanimljivijim i najsuvremenije ostvarenim radovima, na granici slikarstva i skulpture. Devet izloženih radova sastoji se od ploča poliranog čelika, s različito doradenom površinom i apliciranih izrezaka ploča pleksiglasa ili također čelika. Ti »dinamični prostori«, kako ih je autor nazvao, imaju srodnosti s nekim Bakićevim skulpturama, a ujedno i sa suvremenim ostvarenjima zagrebačke grupe proizišle iz Exata.

Emilio Mancini slika na podlozi bakarnih limova potpuno nefigurativno, s naglašenim fakturama, ali teže usklađuje crtež s materijalom bakra.

Edgardo Mannucci direktor je Državne umjetničke škole u Anconi, a ujedno prvi talijanski kipar i grafičar koji je obradio »apstraktnu« plastiku. Izlagao je po čitavom svijetu. Izložene »Studije« manji su crteži tušem, s tek markiranom jednom bojom. Naglašeni pokret linije asocira Hartunga, ali djeluje ipak previše minijaturno, skicozno i dekorativno.

Roberto Papini, inače restaurator, slikar je apstraktnih kompozicija na reljefnom platnu. Tehniku je usavršio nanošenjem materijala i utiskivanjem reljefnog kalupa. Nje-